

TÄHEKE

NR. 6 1970

OLIVIA SAAR

LAANE- LAULUD

LAAS LAULAB LAULU —
KUULE, KUULE,
ON OMAD LAULUD IGAS PUUS
JA IGAL LILLEL OMAD VIISID,
SEST SUVI ON SUUR LAULUKUU.

KILL-KÖLL! KILL-KÖLL!
SIIN KUREKATEL
END SUVELAULUKS HÄÄLDE SEAB.
KILL-KÖLL! KILL-KÖLL!
SEE KUREKATEL
NII IMEHÄSTI VIISI PEAB.
TAL ÖRNALT HÖBEDASED HELID,
NEID KUULEB LÕO JA PÄÄSULIND.
KILL-KÖLL! KILL-KÖLL!
SEE HELE HELIN
KA PANEB KAASA LAULMA MIND.

NÕUD LAULAB LAAS JA LAULAN MINA
JA SUVEVIISE LAULAB MAA,
NING SUURE SÜLETÄIE LAULE
MA LAANEST KOJU KAASA SAAN.

KASTEPIISK-PIISAKE
KUUSELE KUKKUS,
KUUSK TEDA KIIGUTAS —
PIISK VARSTI TUKKUS!

PIISK NÄGI UNES,
ET SÕIDAB TA VOODI
JA ET SEE VOODI
ON PURJEKA MOODI.

PURJETAS PURJEKAS,
KUI ALGAS SADU —
PIISAKE VOODIST
KORRAGA KADUS.

KUHU JÄI PIISAKE! —
VIHMAGA KOHTUS!
KOOS NAD JOODAVAD
LILLI JA ROHTU.

JÜRI RANT

JAANITULI

Ainsema kolhoosi lastel on oma jaanituli. Kolhoosi uute majade taga on ojanire. Ojanire taga väike mäerinnak. Seal rinnakul see tuli loidabki.

Algul ei lubatud lastel tuld teha. Aga kui Siimu-vanaisa ütles, et tema võtab valveteenistuse enda peale, siis enam ei keelatud. Siimu-vanaisa on viiskümmend aastat olnud tuletõrjeseltsis.

Nüüd tõuseb leek juba kõrgele. See pole oksatuli, mis ruttu kustub. Ainsema rabas käib maaparandus. Lapsed aitasid maaparandajatel kuivendustorusid maha laadida. Maaparandajad töid neile selle eest traktoriplaadi täie kände.

Kui tuli hoo sisse sai, joosti natuke aega «Tagumist paari». Siis alustasid tüdrukud ringmängu. Nüüd veeretavad sepa Ants ja zootehniku Villu ennast suure kisaga oja poolsest rinnakust alla. Kaste on juba maas, poiste pluusid saavad märjaks, aga neil pole sellest midagi. Tule ääres kuivavad pluusid kohe ära.

Siimu-vanaisa istub kannul, mis ennist jaanitulest välja jäeti, ja räägib, kuidas vanasti jaanituld tehti. Vanasti teinud iga küla omaette jaanitule. Ja kõik pidanud tule juurde kogunema. Muidu kardetud, et odrad kasvavad

ohakased, kaerad kasteheinased, linad lühikesed. Jaaniõhtuks ehitatud õued ja hooned kaskedega. Seinapragude vahele pandud lilli ja viljapäid. Kui lilleõied jäänud kauaks pudenemata, siis arvatud, et õnn jääb selleks aastaks õuele.

«Aga tule ääres hüüti, kui mina laps olin, ikka, et Jaan, uuu, Jaan, uuu,» räägib Siimu-vanaisa. «Siis teise küla pidulised pidid vastu hõikama. Muidu arvati, et põlde-niitude kaitsevaim Jaan saab pahaseks.»

Sepa Ants ja zootehniku Villu panevad kohe pead kokku. Esi-mehe Maidu nihkub ka nende juurde. Varsti kostab mäelt hele mitmehälne huige:

«Jaan, uu! Jaan, uu!»

Ennäe, vastus tuleb ka!

«Uu-uu!» kostab Ojapurdelt veel heledam vastus. Sealt tuleb sepa vanaema, väike Jaan tips-taps käekõrval. Külalisi tuleb veel. Näe, ei ole kõik suured inimesed sugugi kolhoosi suurele jaanitulele sõitnud!

«Mis te must hüüate?» tahab väike Jaan teada. Ei tema mõista, et hüüti hoopis head viljahaldjat. «Aga mina leidsin juba sõnajalaõie,» ütleb sepa vanaema. «Nüüd lähivad mul kõik soovid täide.» Sepa vanaema peopesal hiilgab

Illustreerinud V. KOTKAS

väike tuluke. Pisike sätendav jaaniuss.

«Keh, keh, keh!» naerab Siimu-vanaisa. «Mida sa siis soovid? Kui nooreks ja ilusaks, siis pole jaaniussi abi vaja. Nooreks ja ilusaks saab ka jaaniöökastega nägu pestes!»

«Köh, köh, köh,» teeb sepa va-

naema ja naerab samuti. Viigu siis poiss Ants see ussike tagasi kaskede alla. Ants viib, aga kohe jätab meelde. Antsul on plaan jaaniussike pärast koju kaasa võtta.

Tüdrukud laulavad. Öö on vaikne, laul kostab kaugele. Poisid teevad sikupoksi. Siis tuuakse ku-

saagilt nõor ja mängitakse rebase silmusesse püüdmist. Esimehe Maidu käib kase otsast jaanituleid lugemas.

Aga all rabas keerlevad udusambad. Mõni on päris inimese moodi. See on suve pööriöö. Nüüd hakkavad päevad juba lühemaks kiskuma. Ojaäärne mets, kus sõnajalgu kasvab, on päris hämar. Siimu vanaisa soovib sepa vanaisal seal veidi ringi vaadata. Nüüd peaks sõnajalaõis õitsema. Kes selle leiab, saab vanarahva tarkust mööda rikkust ning vara.

«Lähme, vanaema,» ajab ka julge mees väike Jaan peale, aga vanaema ei lähe.

«Kui tarvis, oskan ma ise sõnajala õitsema panna,» ütleb vanaema. «Minu isa rääkis, et selleks tuleb jaaniööl niisugune sõnajalapöösas leida, kuhu ühegi kuke laul ei ulatu, ja pöösale pihlakase kepiga ring ümber tõmmata.»

Siin niisugust pöösast ei ole.

Metsamineku asemel võtab vanaema väikese Jaani käekõrvale ja lubab koju minna.

Varsti lähevad ka teised. On juba uus päev. Hulda ja Ludmilla, suvitama sõitnud linnatüdrukud, jäävad oja ääres veidikeseks pöösas varju, kaapavad peoga kastet, hõõruvad põskedele ja naeravad. Nemad peaksid hommikul ärgates nüüd kangesti ilusad olema.

Lõpuks jääb Siimu-vanaisa üksi vaikselt miilava tule äärde.

«Vanaisa, miks sina koju ei tule?» nõuab pojapoeg.

«Keegi peab tule äärde jääma, kuni see kustub,» ütleb vanaisa. «Muidu tuleb vanapagan siia raha kuivatama.»

Lõuna-Ameerikas asuvad hiiglasuured soisid ürgmetsad. Neis on paiku, kus valged inimesed ei ole iialgi käinud. Ohte senifundmatusse tihnikusse eksisid teadlased.

„EMA, KÜPSETA KOOKI!“

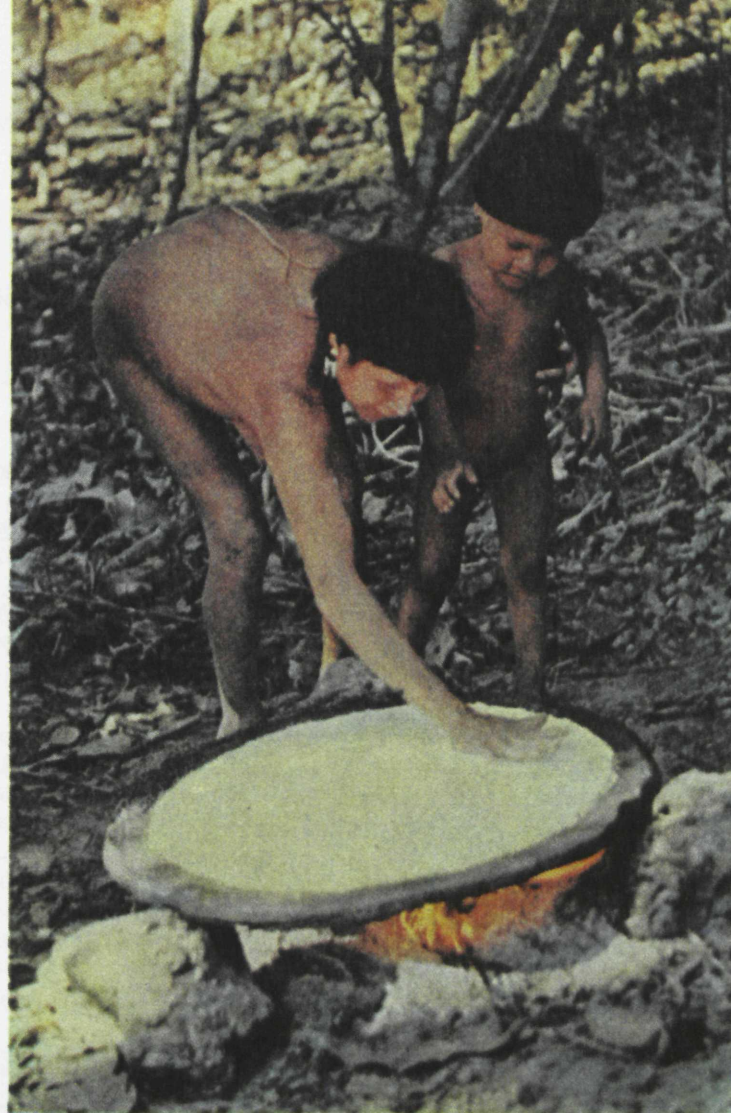
kuulsid teadlased, kui nende paat jõekaldal randus. Ümberringi oli puude roheline hämarus. Kähedalt kisasid papagoid, teravalt kriiskasid okstel hullavad ahvid. Ja siis kostis jälle lapsehääli: «Ema, küpseta kooki!»

Teadlased olid sattunud metsaindiaanlaste elukohta. Puude vahel rippusid sitketest väätidest punutud võrkiiged — magamisasemed. Leegitsesid lõkkes, mille ääres istusid punaseks värvitud inimesed. Siin oli ka väike poiss, kes tahtis kooki. Teadlased said indiaanlastega varsti sõpradeks. Hakati juttu ajama.

«Millega ja miks te ennast punaseks värvite?» küsisid teadlased.

«Taimemahlaga värvime. Seda kardavad putukad ega tule hammustama.» Indiaanlased rääkisid, et mehed püüavad jõest kala, naised ja lapsed korjavad toiduks taimi. Kasvatatakse ka maisi, kõrvitsaid ja mugulataime — maniokki.

«Maniokk on ju mürgine,» ütlesid teadlased. Indiaanlased kinnitasid: «Kes seda sööb, sureb kohe ära. Kuid meile on maniokikook maiusroaks.» Teadlased imestasid: «Ja jääte elama!» Indiaanlased seletasid: «Maniokimugulad hõõrume pudruks ja presime sealt mürgise mahla välja.» Punaseks värvitud inimesed naersid heameelest, et nad nii kavalad on ja võivad maniokki toiduks tarvitada. Üks indiaani naistest segas maniokijahust taigna ja kattis selle õhukese korruga laia kiviplaadi. «Ema küpsetab kooki, küpsetab kooki!» hakkas väike poiss

Laial kiviplaadil küpseb kook.

laulma. Varsti oli kook küpsenud. Teadlased proovisid — kook oli väga maitsev. Aga siis lendas jõe äärde suur parv kollaseid ja valgeid liblikaid. Väike poiss ei läbenud enam kooki süüa. Ta kutsus sõbra kaasa ja hakkas liblikaid taga ajama.

HOB-

Kauges minevikus elas hobune rohulagendikel. Ta oli metsik ega tahtnud inimesest midagi teada. Kuid inimese ammuseks sõbraks oli koer. Juba olid kodus tatud siga, kits, lammas ja lehm. Nüüd oli inimesel tarvis ka niisugust suurt tugevat looma kodus tadata, kes oleks abiks põlluharimisel ja koormaveol ning kelle seljas võiks ratsutada. Selleks loomaks sobis kõige paremini hobune.

Linguga kinnipüütud metsikut hobust ei olnud kuigi lihtne taltutada. Alles paljude-paljude aegade möödumisel muutus metsik hobune koduhobuseks ja inimese truuks abiliseks.

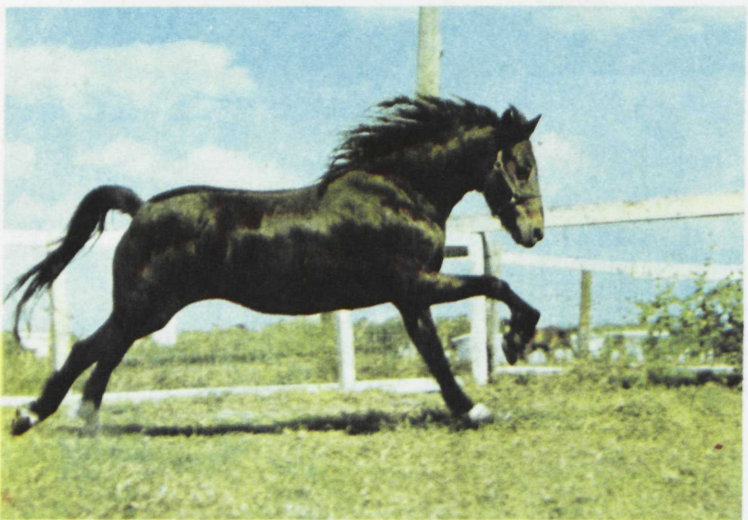
Inimesed on koduhobuseid pidevalt aretanud, et neid tugevamaks, kiiremaks ja vastupidavamaks muuta. Maailmas on sada erinevat hobusetõugu. Põllutööks ja veoks kasutatakse suuri tüsedaid hobuseid. Sõiduks on kõrgejalgsed kiired traavlid. Ratsaspordiks on saleda kehaehitusega, eriti välejalgsed hobused. Need võivad ratsaniku kandes galoppi joosta ja takistusest üle hüpata.

BU- NE

Meie kodumaal on palju kuulsaid hobusetõuge. Vladimir raskeveohobune suudab vedada nii rasket koormat, mis tavaliselt laaditakse kahele-kolmele veoautole. Veel tugevam on Eestis Tori hobusekasvanduses aretatud tori hobune. See ilusa välimusega loom võib paigalt nihutada koorma, mille vedamiseks on vaja koguni kaheksat veoautot.

Maailma kiiremaid sõiduhobuseid on orlovi traavel. Paremaid ratsahobuseid aga on doni hobune ja Nõukogude Liidu marssali S. Budjonnõi juhtimisel aretatud nn. budjonnõi hobune.

Spordihobuste kiirusrekord: ühe minutiga jookseb ühe kilomeetri kaugusele; **kõrgusrekord:** hüppab üle kahe meetri kõrguse tõkke; **kaugusrekord:** hüppab kaheksa meetri kaugusele.

Hobune on mustkõrb, kui ta on must, kuid tagumiste jalgade vahe ja nina on pruunikad. Kõrb — pruun või punakas hobune, kelle jalad ning lakk ja saba on mustad. Hiirjas — hiirekarva hall hobune. Raudjas — punakaspruun hobune; kui aga tema lakk on valge, siis nimetatakse linalakaks. Võik — kollane hobune, kelle jalad ning lakk ja saba on mustad. Kimmel — kollakašhall või hallikaspruun hobune, kelle keha kaffekarvadest suur osa on valged.

Maailma kõige väiksemat hobust nimetakse poniks. Ta on ainult ühe meetri kõrgune. Vanasti kasutati ponisid kaevandustes. Nad vedasid maa-alustes madalates käikudes kivisõega täidetud vagonette. Nüüd on kaevandustes elektrivedurid ja ponisid peetakse veel üksnes loomaaedades. Seal teevad need tillukesed hobused lastele lõbusõitu.

Hobuse sugulaseks on Aafrikas elunevalge-mustavöödiline sebra ning pikkade kõrvadega eesel. Paljudes lõunapoolsetes maades on kodueesel, hobueesel ja muul asendamatuks veoloomadeks. Muide, hobuesli isaks on hobune ja emaks eesel, muula isaks — eesel, emaks — hobune.

Metsikuid hobuseid on vabas looduses veel ainult kümnekond. Nende elukohaks on kaugel Aasias Gobi kõrb.

Märksa rohkem on säilinud (Turkmeenias ja Indias) metsikuid eesleid. Need on väledad loomad. Hädaohu korral jooksevad nad hobusest kiiremini ja võivad vabalt isegi sõiduautoga võistelda.

ELAR KUUS

Vussa

VANAISA JUTT

Poisikesepõlves Prillitsa mõisas elades pidasime kaht tööhobust. Üks neist, Lauk, oli minu, teine, Vussa, mu vanema venna Karli lemmik.

Karli Vussa oli tõesti vussis loom: väike, must ja

karvane, veol kohmis ja lonkis, kuidas talle meeldis. Ometi patsutas Karli teda õrnalt, palmis ta sassis tuka otsmikul kenasti pletti, sosistas talle kõrva: «Sussuke.» Vussa omakorda kõndis hellitajale kõikjale järele. Kui lõunastasime, komberdas ta kolm trepiastet üles, avas ninaga ukse. «Ei tohil!» hüüdis ema. Vussa arvas, et tohib küll, tuli kopa-kopa oma Karli juurde.

Sõime muidugi mõisatöölise toitu — soolasilku. Karli ulatas ühe viguri pärast Vussale. Too neelas kala alla, ehkki kibe sool tal pisarad silma tõi. Ja kui meie naersime, ajas tema pea kaugele ette, mokad pikka, ning naeris kaasa.

Katsusin oma Laukugi majja meelitada, seda enam, et tema oli ilusam, suur ja sale, lumivalge laik laubal. Kuid Lauk vaid nuusutas trepiastmeid kahtlustavalt. Soolasilgust käänas pea põlglikult ära: sodi! Sellega oli öeldud, et silgusõoja Vussa on lollike. Nõustusin Lauguga paugupealt, sest kadetasin Karlit.

Kutsusin oma sõbra, pisikese Vinni Ilmari ühes, tilpasime koplisse Vussat söimama. Nimetasime teda «moonakaks» ja «silgumauguks», keksides ta nina all. Vussa arvas, et kui nali, siis nali, keksis samuti, lähemale ja lähemale. Meil vesi ahjus, kükitasime maha. Tema kargas meist upsti üle. Pagesime pahaselt Vussa naljade eest koju. Ilmar ei näidanud enam hulk aega nägu. Mina aga hakkasin sellest päevast peale tallis käima, kaerad taskus. Puistasin need kõik Laugu künasse. Kui Vussa kõrvallatrist koonu minu poole küünitas: «Ohoh, mulle kah!», ei teinud ma temast jäljagi — paras talle!

Nõnda näägutasin Vussat, kuni saabus tali jõuludega. Noil tolle aja pühadel tavatses Prillitsa rahvas Kusjomkino kirikus käia. Sõit sinna kujunes ikka võiduajamiseks, aasta ainsaks spordisündmuseks. Rõõmustasin: minu Lauk on üks kiiremaid jooksjaid — mina võidan! Pühade hommikul teatas isa siiski, et Lauk rakendatakse saani ette vanemate inimeste tarbeks. Põngerjad istuvad hoopis heinareele, millega Vussal aega venida küll.

Nutumaik suus, kobisingi heinareele, kus hunnik

teisi moonakalapsi ees ootas. Karli, juba künni-poiss, rakendas ise Vussat. Küll kah tujust ära, ei unustanud ta oma lemmikule «sussuke» lausumast. Muid sättimisi lastel polnud, saime enne täiskasvanuid minema.

Kui Luugal sörkisime, millist jõge pidi tee kulges, kostis taga meeste huilgeid ja naiste kiljumist, meile järele lausa lendasid siledal jääl mitukümmend saani ja kerget rege. Mõtlesin murega, kas vähemalt isa suudab Lauguga võita. Jah, Lauk kihutas jõudsalt, ainult... ainult... Oh, häda! Võistlejate seas oli ka mõisa valitseja, ja mitte lihtsa hobusega, vaid härra enda kimliga, üle valla traavliga!

Kimmel edestas Laugu mõne silmapilguga, oli meilgi kannul kui tuulispask.

«Oi-oi!» oigas Karli. «Mis kimmel meiega teeb!» Vussa oli taga kisa kuuldes kohe sammu lisanud, nüüd kiikas üle aisaotsa ja, hoolimata raskest reest, pistis tuhatnelja liduma. Ta lühikesed jalad siblisid nii kärmesti, et neid ei näinudki, üksnes lumeklombid kapjade alt plaksusid vastu rege.

Pikakoivaline kimmel tahtis meid kavalusega võita, selleks jõekäänakut kasutades. Ta pöördus teelt kõrvale, et otsejoones kapata. Kuid ka Vussa kargas teelt kõrvale.

«Jäta naljad!» tõreles Karli ohje pingutades, noh, tegu oli ikkagi valitsejaga. Ent Vussa arust põinud siin nalja enam kopika võrragi ega lugenud valitsejad talle tuhkagi. Ta viskas põiki kimlile vastu ja järsku, ajades mokad prunti, hambad irvi, tõi kuuldavale röögatuse, millest kõigil judinad üle selja käisid.

Kimmel tõusis hirmust korsates tagajalgadele ja peatas hoo, samuti ülejäänud hobused. Ükski neist ei nõustunud Vussast mööduma. Ei aidanud, et mehed neid piitsutasid ja valitseja tulist kurja vandus. Kiriku juurde esimesena saabus Vussa rõõmust kilkava lastekoormaga. Sel õhtul kõmpisime talli Ilmariga kahekesi, taskud kaeru tulvil. Lauk sai ka, aga Vussa lõviosa. Mis Ilmar talle kõrva posises, ma ei tea. Mina igatahes võtsin tal kaelast kinni ja ütlesin Karli moodi: «Sussuke!»

ÕIGE VÄIKESTE POISTE ÕIGE VÄIKE HOBUSEJUTT

ELLEN NIIT

ELAS KORD VÄIKE HOBUNE. SIIS VÄIKESE HOBUSE JUURDE TULI VÄIKE TOOMAS JA ÜTLES: «TERE, VÄIKE HOBUNE! KAS SA MIND SÖITMA VIID!» VÄIKE HOBUNE ÜTLES: «TERE! MA VIIN SIND KÜLL SÖITMA. ISTU MULLE SELGA!» SIIS VÄIKE TOOMAS ISTUS VÄIKESE HOBUSE SELGA JA SIIS NAD SÖITSID KÖPPADI-KÖPPADI, KÖPPADI-KÖPPADI, KÖP-KÖP-KÖP!

RABI-RIBI, RIBI-RABI, VARSAL IHTS
JALAS KABI. KAPJADEL JA KE

HEINO VÄLI

Kersti võtab eeskuju

«Sina ju tead, et ma ei kannata tuult!» kisas Kersti.

«Aga sina tead, et mina ei kannata lämbet!» kisas Katrin vastu.

Tõsi küll, veidi vaiksema häälega, sest oli Kerstist vanem.

«Katrin, pane aken kinni!»

«Aga ei panel!»

«Pane kinni!»

«Ei panel!»

Et Katrin oli vanem, tüdines ta varem. Tüütaks vist igaüht, kes peaks Kersti häält kuulama, kui too oma õigust nõuab. Aga kui päris aus olla, siis oli tuba Katrini meelest juba küllalt jahe.

«Kuidas sa minuga räägid?!» ütles Katrin. «Ma oleksin akna juba ammu kinni pannud, kui sa oleksid viisakalt palunud.»

«Katrin, pane aken kinni!» kisas Kersti. Ta silmaääred olid nutupunased.

«Palun!» nõudis Katrin. Ütle viisakalt: «Palun pane aken kinni! — Ja ma sulen akna otsekohe.»

«Pane aken kinni!» Kersti trampis jalgu. «Katrin, pane aken kinni!»

«Enne ei pane, kui sa viisakalt palud,» jäi Katrin oma juurde.

Kisa kasvas. Ja jõudis nüüd juba emagi kõrvu.

«Kerstikene?!» tuli ema toauksele. «Katrin ei pane akent kinni!» kisas Kersti.

«Aga Kersti jälle ei ütle: «Palun pane aken kinni!»» kaitses Katrin ennast.

«Kerstikene, kuidas siis niimoodi?!» imestas ema.

«Ma ei saal!» karjus Kersti. «Katrin, pane aken kinni!»

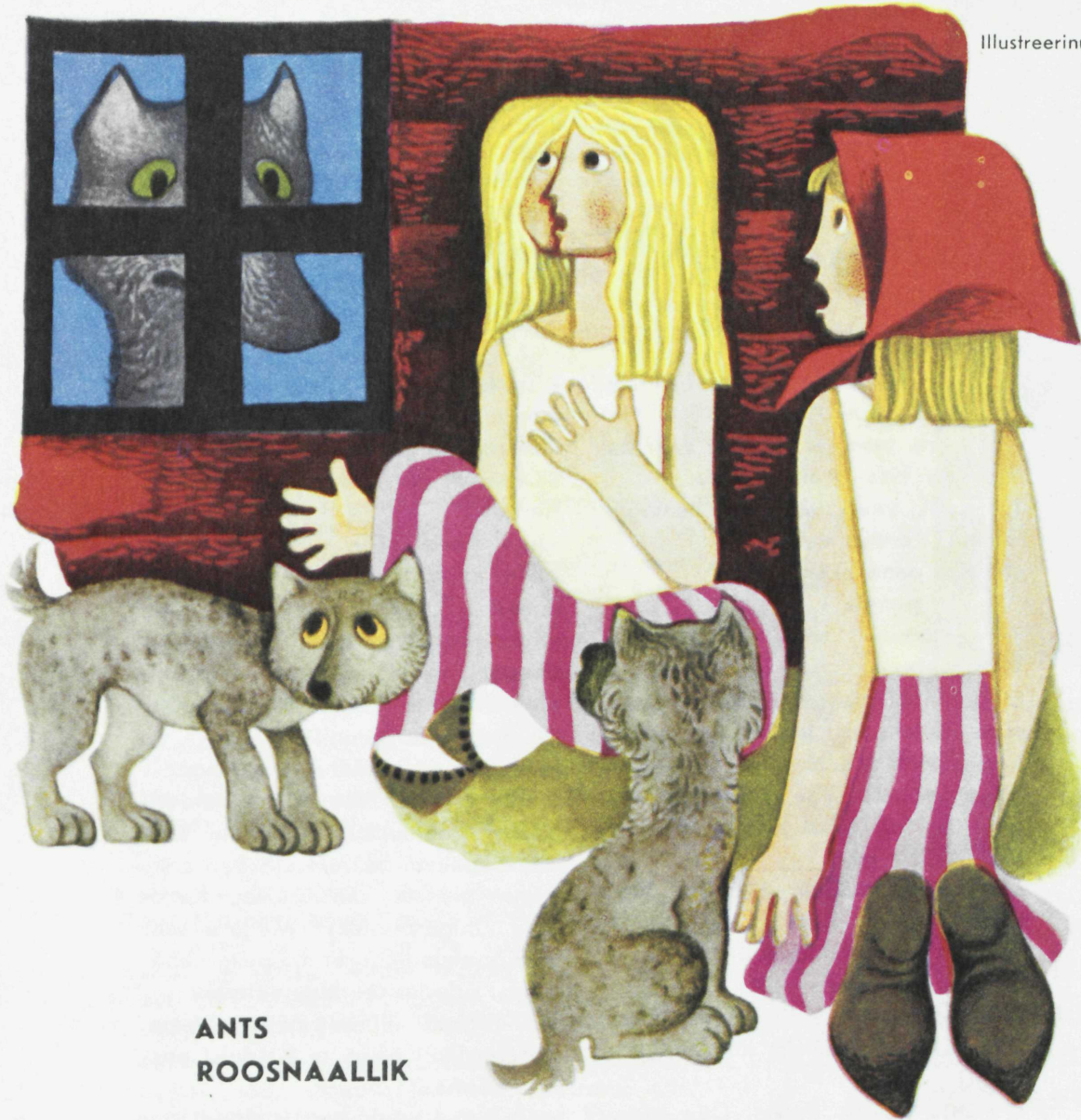
«Kerstikene!» muutus ema hoopis tõsiseks. «Kes see siis niimoodi kisab?! Loomulikult tuleb sul Katrinile «palun» öelda!»

«Aga ma ei saal!» kisas Kersti juba nutuga pooleks. «Ma ju ei saal! Sest õpetaja ütles, et ma pean vanematest õdedest eeskuju võtma!»

«Ja õigesti ütles!» nõustus ema. «Loomulikult pead sa Katrinist eeskuju võtma.»

«No, näed, sina ise ka ütled!...» turtsus Kersti. «Aga sellepärast ma ju ei saagi talle «palun» ütelda! Katrin ei ütle mulle kunagi «palun», ta hoopis käratab: «Kersti, tee aken lahti!» või: «Kersti, pane aken kinni!»»

PSIB RINGI, SEST TAL POLE
TEISI KINGI.
GUNVOR ROOTSI

ANTS
ROOSNAALLIK

VANAEMA HUNDIJUTT

Minu vanaema jutupaunas ei leidunud muinasjuttu Punamütsikesest ja kurjast hundist. Vanaema isegi pahandas, kui keegi jutustas, kuidas hunt söi ära Punamütsikese ja tema vanaema.

«Hunt ei söö kunagi inimesi! Hunt on väga ausameelne loom!» kinnitas ta.

«Jutusta, vanaema!» lunisime meie. Meie mõtlesime selle palvega teatud kindlat juttu, mida olime vanaemalt juba tihti kuulnud, kuid võisime ikka jälle kuulata.

«Kui meie olime väikesed tüdrukud, siis leidsime õega metsast hundipesa. Suure mahalangenud kuuse juuremähta all oli. Vanahunti polnud kohal, pesas niutsusid kaks hundikutsikat. Küll olid ilusad! Nagu suure õuekoera omad, laiade käppadega, kikkis kõrvadega, lumivalged hambad suus. Mängisime nendega natuke, siis pistisime nad põue ja viisime koju. Ma ei tea, kuidas õel, aga minul kribis küll särgi all oma teravate küüntega! Meie ema polnud kodus. Otsisime neile piima. Järsku ukse taga krabin — vana hunt on poegadele järele tulnud! Kraabib ja närrib ust, kangutab linki, jookseb akna taha, ajab püsti, vaatab sisse. Meie kohe kõige kindlamasse kohta — vups, sängi alla! Kutsikad kah, saba jalgade vahel, meie juurde peitu! Nutt oli meil juba kurgus! Õnneks tuli meie ema koju. «Mis teie, lapsukesed, olete teinud: olete hundipojad ära toonud! Vana hunt ju hakkab viha pidama, murrab kõik meie lambad maha!» Ema kahmas hundikutsikad kinni — need tõrguvad, ei taha minna — ja läbi akna õue. Seal juba hundiema ootab, ahmib pojad nappipidi hambu ja — minema.»

«Kas teie neid veel nägite?» küsin nii muidu, suusoojaks, ehk küll ise väga hästi tean, kuidas lugu edasi läheb.

«Järgmisel hommikul olime hirmust jagu saanud ja uudishimu ajas meid uuesti neid vaatama. Enne hiilisime põõsa tagant, et vana hunti poleks pesas. Siis läksime «oma» kutsikate juurde. Kodust olime kaasa võtnud toorest liha ja söötsime neile seda. Ligidal vedelesid ja haisesid mingid kondid. Silitame seal pehmeid kutsupäid, korraga — selja taga kahin!... Vaafame, vana hunt selja taga! Silmad põlevad peas, saba käib vasakule-paremale... Midagi tolknub tal suus, ka poegadele toitu toonud. Meie otse tarretusime, siis saime jaksu jälle jalgadesse ja pistisime plehku... Väikesed hundid volksasid kaasa joosta, jäid aga maha. Ja vist ema nad oma sabaga tagasi pesasse peksis.

Rohkem me neid enam ei näinud, kuid kui siin ja seal talus kadus lammas, siis meie utekesed jäid puutumata. Küllap vana hunt pidas meeles, et meie tema hundudele liiga ei teinud, ja vahest mäletasid ka noored kriimud veel, kuidas nad meie särgipõues sibasid.»

GEORG SEPP

VIKERKAAR

Kunagi väga-väga ammu olid Päike ja Kuu omavahel nii suured sõbrad, et ei jäänud teineteisest sammugi maha. Hommikul tõusid mõlemad üheskoos, pesid metsajärves silmad puhtaks ja alustasid oma ringkäiku taevakummil. Öhtul aga, pikast käimisest väsinud, läksid koos magama. Päevad olid siis tsipa valgemad kui praegu, ööd aga nii pimedad, et lapsed ei näinud isegi und.

Nii nad käisid pikki aastaid koos, ikka kahekesi kõrvuti. Päike tegi oma igapäevast tööd: soojendas põlde ja merelaineid, külvas lilli nurmedele, kuivatas soid ja rabasid. Kuu-poiss aga ei teinud ise mitte midagi. Ta muudkui vaatas, mida Päike tegi. Aga kui oli aeg magama minna, ütles ta Päikesele: «Küll me täna tegime alles palju tööd ära! Ma olen nii väsinud! Homme peaks kauem magama.»

Aga järgmisel päeval tõusis Päike veelgi varem, ja Kuu, kes ei tahtnud sõbrast sammugi maha jääda, pidi tõusma koos temaga.

Jälle vaatas Kuu-poiss, kuidas Päike usinasti tööd

tegi: tukkuvat lõokest soojendas, rohukõrtelt kastepärleid kuivatas ja lendlevaid liblikaid hellitas.

Öhtul aga ütles Kuu haigutades:

«Küll meil täna sai palju tööd ära tehtud! Homme küll nii vara üles ei tõuse.»

Päike ei kostnud midagi, tõmbas pehme pilvevaiba silmadele ja uinus. Sest ta kavatses hakata järgmisel päeval maasikaid punaseks värvima. Maasikaid oli aga kole palju: neid oli raiesmikel ja teeveertel, karjakoplites ja kraavipervedel. Ja kõik nad olid alles roosakad, valged või koguni päris rohelised. Sellepärast siis tõusiski Päike järgmisel hommikul veel varem ja töötas terve päeva usinasti. Rohelised maasikad värvis ta valgeks, valged roosaks ja roosad punaseks. Kuu vaatas kogu aeg teise tööd pealt, kuid ei teinud midagi, et Päikesel kergem oleks.

Aga kui jõudis öhtu ja oli aeg magama minna, ütles Kuu Päikesele:

«No küll oli meil sinuga ränk tööpäev! Kui palju maasikaid me kahekesi punaseks värvisime! Lähme

nüüd ruttu ja magame kohe hästi kaua!» Seda Kuu-poisi juttu juhtus aga pealt kuulama öhtune Tuul.

«Ennäe mul ärplejat,» imestas Tuul. «Ei sa kae hooplejat! Ütle mulle, kõversuu, mitu maasikat siis sina ka punaseks värvisid!»

«Pa-l-j-ul!» venitas Kuu. «Nii palju, et ma ei jõudnud neid kokku lugeda.»

«Sa ju ei oskagi värvida!» örritas Tuul. «Käid niisama Päikese kannul ja arvad, et see ka mõni töö!» «Kuidas niisama,» ütles Kuu solvunult, «me värvisime mõlemad üheskoos...»

«Kui nii, siis näita, kuidas sa seda tegid!» Ja Tuul puhus kohale Vihma. «Noh, eks värvi nüüd vihmapiisad punaseks!»

«Häh, vihmapiisad!» põlastas Kuu. «Ega need maasikad ole. Need ei lähegi punaseks.»

«Ei lähe!» muigas Tuul. «Mida sina selle peale kostad, Päike!»

Päike ei lausunud midagi. Ta ainult võttis oma kõige säravamad värvid ja võõpas osa piisku punaseks, osa oranžiks, osa kollaseks, osa roheliseks, osa piisku siniseks ja osa lillaks. Värvis piisad sädelema, nii et taevasse tekkis suur ja uhke vikerkaar.

Siis pesi vihmapiisad värvist puhtaks ja heitis magama.

«Nägid nüüd!» küsis Tuul Kuu-poisilt. «Sina aga ütlesid, et vihmapiisad ei lähegi punaseks. Oh sind küll!»

Ja läks minema.

Kuu oli aga terve öö üleval ning püüdis vallatuid vihmapiisku punaseks värvida. Kuidas ta ka ei rassinud ja vaeva ei näinud, ometi lipsasid kõik piisad tal käest. Alles vastu hommikut heitis väsinud ja häbistatud Kuu-poisike magama.

Sellest ajast peale polegi Päikese ja Kuu vahel enam nii suurt sõprust kui varem. Ei nähta neid enam üheskoos kõndivat. Kui Päike mööda taevast käib, siis Kuu magab. Ja kui Päike pilvesängi heidab, alustab Kuu oma ringkäiku. Ainult vahetevahel tuleb uudishimulik Kuu ka koos Päikesega taevasse, et vaadata, kuidas see maasikaid ja vihmapiisku värvib.

Ehk ongi nii parem, sest päevad on nüüd küll tsipa pimedamad kui ennemuiste, seevastu aga on ka öösel veidi valgust. Nii leiab jänesepoju kaotatud raja, leiab foonekurg oma kodumaa, ja nii näevad väikesed lapsed und.

Suvelaul

IRA LEMBER

VARAVALGEL
KASTE LUUSIS,
PILLAS PIISA
LEHEKRUUSI.

KASSIKÄPP SEAL PESI
PUHTAKS KÄPAKESI.
KÜLLAP VIST
OOTAB KÜLALIST.

Edvistaja

ERIKA ESOP

SEAL TA EDVISTAS NÜÜD VEIDI
OMA ROHELISES KLEIDIS.

EI TAL OLNUD UUSI KINGI,
LIPPAS PALJAJALU RINGI.
EI TA PANNUD KÄTTE KINDAID,
AGA LILLED PANI RINDA!
KUTSUS LINNUD SIRISTAMA,
KARJAPUISID VILISTAMA.
KUTSUS SÕBRAD MERERANDA,
ET SEAL NEILE PÄIKEST ANDA.
KUTSUS KÕIKI METSA VARJU
NOPPIMA JA SÕOMA MARJU!

TEGI RÖÖMU,
TUNDIS HUVI
KÕIGI VASTU

SÄRAV SUVI!

4-aastane IGOR TARASSOV Harkust saatis meile «Traktori».

Lugu kalapüügist

Isa tegi mulle ja õele õngeridvad. Ta pani vihmaussid meie õngede otsa. Mina sain kala kätte. Õde ei saanud. Mina sain teise kala kätte. Õde ikka ei saanud. Kui sain kolmanda kala, viskas õde oma õngeridva maha ja hakkas nutma: «See pole aus mäng! Sina püüad kõik minu kalad järvest ära.» Siis pööras selja ja jooksis minema.

Palusin isal panna minu viimati püütud kala õe õnge otsa. Siis hüüdsin õe tagasi. Õde nägi oma õnge otsas kala ja oli õnnelik.

INNA LUMINA,
Tallinna 37. 8-kl. Kooli II d
klassi õpilane

TEEME
LAHTI
POSTI-
PAUNA!

Maasikas

TERE, PUNAMAASIKAS,
KUS SU ÕEKE VAARIKAS!
KAS SA TUNNED RÖÖMU PÄIKESEST
VÕI EHK VIHMATILGAST VÄIKESEST!

MIKS SA VAIKID, MAASIKAS,
VÕI EI OLE KÜPS VEEL SA!
ÕIGE MAITSEN SIND NÜÜD MA.
OI, KUI HÄSTI MAITSED SA!

RUTH RUTTU,
Tallinna 22. Keskkooli IV c klassi
õpilane

Koger

KULDNE KOGER UJUB VEES.
KALDAL SEISAB VÄIKEMEES.
PÄIKE LOOJA LÄHEB SEAL,
KOGER SIPLEB KALDA PEAL.

VIKTOR NAANURI,
Viljandi Internaatkooli
II c klassi
õpilane

Üks suvepäev

Oli kuum suvepäev. Suur kuusemets minu kodu ümber kohises salapäraselt. Päike oli pooles taevas. Kõik oli minu meelest nii ilus — vaata metsa või taeva poole. Istusin oma liivakasti serval, kui kägu lauda taga kuuseladvas hõikama hakkas: «Kuk-ku! kuk-ku!» Jooksin teda vaatama. Nägin, kuidas ta oma haralist saba liigutades lendu tõusis ja kuusikus edasi kukkus. Vanemad olid heinal. Minu hea sõber koer Naksi oli minuga kodus. Äkki jooksid kanad laiali. Naksi tormas minust mööda nende sekka. Üks kanapoeg rabeles suure halli linnuga. Naksi tormas linna kallale. Kanapoeg enam ära ei läinud. Kull oli ta surnuks pigistanud. Nüüd mõistis Naksi kanakulli üle kohut. Karjusin suure hää-

SEDA KOLLAST JOONT MÕDDA LÕIKA VÄLJA KÕRVALOLEV KÄSITÕÖLEHT

LILLEMÄNG

Lõika kõik kakskümmend viis kaarti välja. Siis sega need nii, et ühesuguste piltidega kaardid ei jääks kõrvuti. Lillemängu saab mängida kahe-, kolme-, nelja- või viiekesi. Iga mängija võtab endale viis kaarti. Ülejäänud kaardid (kui mängijaid on vähem kui viis) jäävad lauale. Seejärel otsitakse oma kaartide seast ühesugused kaardi-paarid välja ja pannakse need kõrvale. Ärapandud kaartide asemele võtavad mängijad laualt uued kaardid. Nüüd tõmbavad kõik järgemööda oma parempoolse naabri kaartidest (mille pildid pole näha) ühe kaardi. Uus pildipaar pannakse jällegi käest. Kellele paaritu nõgesekaart kätte jääb, on kaotaja.

NÖGES

NARTSISS		KARIKAKAR		NARTSISS		KARIKAKAR	
KULLERKUPP		VÕILILL		KULLERKUPP		VÕILILL	
VÕHUMÖÖK		RUKKILILL		VÕHUMÖÖK		RUKKILILL	
ALPIKANN		LIILIA		ALPIKANN		LIILIA	
NELK		MOON		NELK		MOON	
ROOS		TULP		ROOS		TULP	

lega, et vanemad ruttu koju tuleksid.

Esimesena jõudis koju vend Ants. Ta päästis omakorda kanakulli Naksi käppade vahelt. Aga kanakull jalgu enam alla ei võtnud, oli väga tige, tegi kurja nägu ja näitas meile oma pikka linnukeelt. Ta oli huvitava näoga. Ants käskis mul ruttu toast fotoaparaadi tuua, et pilti teha.

Kanaröövli pidi kinni hoidma. Mina ei julgenud, sest ta tahtis oma suure nokaga mind lüüa. Ants hoidis lindu ja mina pildistasin.

See oli minu esimene pilt. Saadan selle pildi ka teile.

MAIE PIHLAK,
Puiatu 8-kl. Kooli I klassi
oktoobrilaps

PUUST MEES RÄNDAB,
PIKK JA PEEN,
ÜLE LAIA VALGE VÄLJA.
ENDAL KIVIST SÜDA SEES,
JÄTAB MAHA MUSTA JÄLJE.

K-GA OLEN TIGE MA,
M-GA KIPUN HAUKUMA,
P-GA VIIN SU ÜLE VEE,
T-GA VÖTAN KUKILE.

ANTS TAHAB KALALE MINNA.
AIDAKE TAL ÕIGE TEE LEIDA!

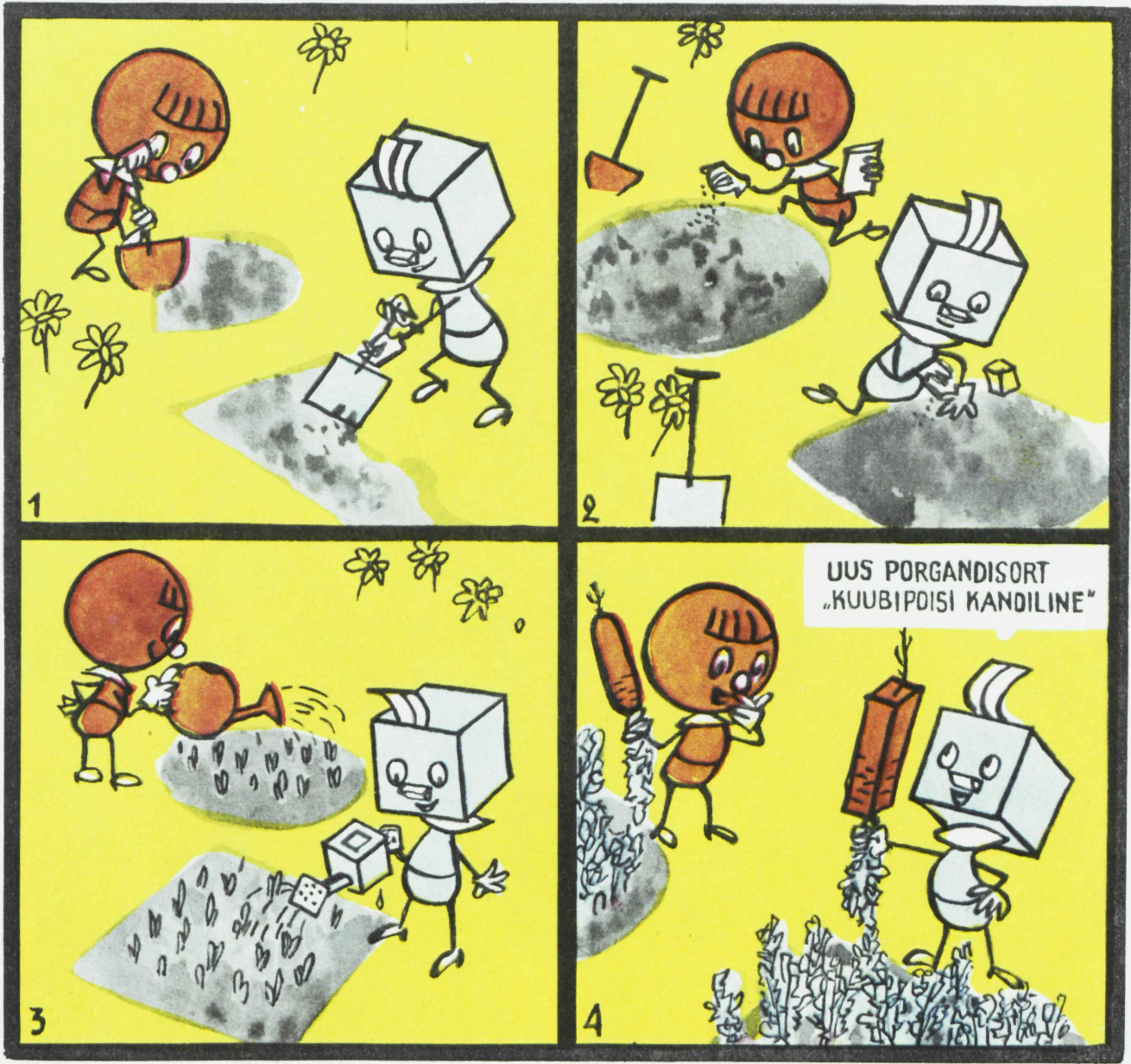
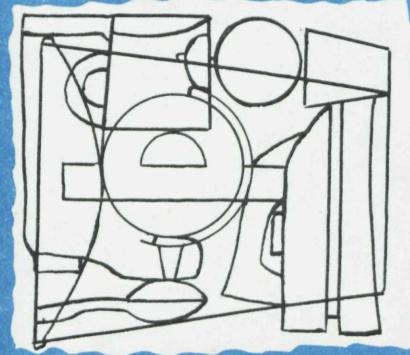

Joonistanud
R. KANGERT

ANTS PÜUDIS KAKS
TÄPSELT
ÜHESUGUST
KALA.
MILLISEID!

MIS ESEMED ON PILDIL! JA MIS-
SUGUSED NEIST VÕTTIS ANTS
MATKALE KAASA!

KERAPOISS JA KUUBIPOISS

Joonistanud O. KALLAS

ELKNÜ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 6 —
1970, XI aastakäik, ilmub üks kord kuus. Toimetuse aadress: Tallinn 1, Estonia pst. 4, tel.
449-70, 475-20. EKP Keskkomitee Kirjastus.

Kolleegium: V. Kotkas, H. Mänd, A. Piirma, H. Pukk (peatoimetaja), H. Raigna, L. Reimann.
Kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Hurt, vanemkorrektor E. Orgmets.
Laduda entud 20. IV 1970. Trükkida antud 20. V 1970. Trükiarv 60 000. Trükipoognaid 2.
Arvestuspoognaid 2,86. MB-03671. Tellimise nr. 551. Trükkikoda «Oktoober», Tallinn, Kreutzwaldi t. 24.

Esikaanel A. VENDERI joonistus
«Kapsad-kaalid kasvavad».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Понерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. 2,86 учётно-издательских листов. Типография «Октябрь», ЭССР, Таллинн, Креуцвальди, 24. Адрес редакции: ЭССР, Таллинн 1, Бульвар Эстония, 4. Цена 15 коп. Зак. 551. Тираж 60 000.

KAPPAB, KAPPAB KIIRELT SÄLG

NORRA RAHVALAUL
KAPPAB, KAPPAB KIIRELT SÄLG,
SÄLU NIMI KULDAJALG.
RATSANIK TA SELJAS
SÖIDAB TUHATNELJA.
„KUHU TÖTTAD, VÄIKEMEES?”
„PRINTSESS OOTAB MIND PALEES.”
KAPPAB PÄEVA,
TEISE VEEL,
MÄED ON TAGA,
MÄED ON EES.
LÖPUKS
NOORMEES PÄRAL —
KINNI
LOSSIVÄRAV!
EI SAA LOSSI,
NÄE PRINTSESSI
EGA KUULSAT KUNINGAT,
VAID KAKS KRANTSI
TULID VASTU,
TULID VASTU URINAL:
„AUH-AUH-AUHH!
R-RAUH — R-RAUH — R-RAUHH!”

Tõlkinud HELJO MÄND

Illustreerinud E. PIKK

